

LIBURUA

Mamu bat gure artean da

HIRUKA.EUS

AIREMORTUAK GORKA SALCES ALCALDE BALEA ZURIA, 2024

MADDI GALDOS ARETA

Eguzkiarekiko gertutasunak moldatau egin ei du Lurrak duen abiadura, eguzkia inguratzeko mugimenduan. Beste abiadura batzuk ere badira, ordea, eta balirudike lurraren abiada gero eta azkarragoa dela edo, bederen, aldaketak etengabe ditugula orpoz orpo jarraika. Egoera honetan, bada, ahaztutako izendapenak berreskuratzea edota berriak sortzea ezinbesteko zaigu: tartean, egungo liturgia eta gurtzak aipatzeko zein mugikorra askatu ezinaren ondoriozko lepo eta hatz deformatuak bataiatzeko. Gorka Salces Alcalde (Portugalete, 1986) berrelikadura harremanean diren munduaren eta gizakiaren aldaketez mintzo zaigu plazaratu berri duen eta bere ibilbideko bigarren den *Airemortuak* (Balea Zuria, 2024) olerki bilduman, datorrena izendatzeko itxaropenaren

eta mesfidantzaren hitzezko sintesizat har genezakeena.

Poemak lau ataletan sailkatuta daude: *Baby blues*, *Udaminaren logalea*, *Etziko enbatak* eta *Overbooking*, eta bilduma ixten duen epitafio bat ere topa genezake. Oro har, aieruak mamitu eta gure artean diren mamuak seinalatu-ta, etorkizunak ekar dezakeenari begiratzen dio *ni* poetikoak, horretarako, belaunaldi arteko alde eta harremanei, estratu geologikoei zein giza-aztarnari eta antsiolitiko bidez naretutako arrangurei erreparatuta. Horrekin guztiarekin, indibidualtasunari eta hurkoa zein ingurunearekiko dugun arduragabetasunari loturiko ikuspegi kritiko eta zorrotza ondu du Salcesek poemotan, naturaren suntsipena, turistifikazioa, teknologiarekiko mendekotasuna eta bestetzuk hizpide izaki, eta kezka per-

tsionalak –semeari begira sortzen zaizkionak kasu– kolektiboekin bilbatuta: “Frakaso hutsa naiz gara / zarete / animalia sozial bezala”.

Aipatu oro egiteko bildumari batasuna ere ematen dion iruditegi naroa ondu du portugaletarrak, besteak beste, naturak berariazko dituen fenomenoak, elementu zinematografikoak, erlijio kutsudunak eta teknologiak zeharkatutako bizimodu garaikideari loturikoak uztartuta. Azpimarragarri dira, halaber, memoria lagun eite narratiboa duten poemak, etorkizun ziurgabeari aurre egiteko atzera begiratzen dutenak. Galdutakoak laudatzeak, ordea, ez gaitu dugunetik salbuesten. Tentsio horretan dira, bada, Salcesen poemak: “Hainbeste denbora itzultzeko zain / eta ez ditut errekonozitzen / itsaso tranpati honek / nire azalean jalkitako kristalak”. ●

MUSIKA

Amorrazioa, jarrera eta kantuak

SEXPEARESEK UITZIA

IKER BARANDIARAN

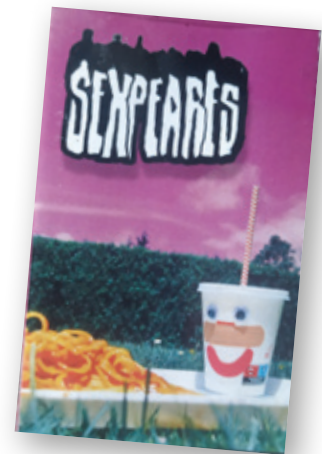
Madrilgo queer mugimenduan kokatzen nuen taldea, eta orain gutxi bere esentzian –zuzenekoan– ezagutzeko aukera izan nuen. Orduan jakin nuen Argentinan jaiotzen baina gaztetan Madrilerara joandako Belenek (ahotsa eta gitarra) sortu zuela taldea, eta Mariarekin (bateria eta koroak) bat eginda, taldeari jarraipena eta sendotasuna emateko Barakaldo hartu zuela bizileku.

2009an sortuta, biek osatzen dute taldea, baina kontzertuetarako badituzte baxua jotzeko hainbat lagun. Estilo eta erregistro paleta zabala dauka taldeak, baina beti indar eta amorru biziarekin idatzitako kantuak dira. Erraietatik idatzitako haien hitzek adin tarte askotarikoekin konektatzeko gaitasuna daukate.

Taldeak, ustez modu apalean aritzen bada ere, ibilbide emankorra dauka: kontzertu ugari bizkarrean, filmeen soinu bandak ere idatzi izan dituzte, eta honakoa, taldearen izen bera daukana, bosgarren lan luzea da, kasu honetan kasetean argitaratua.

Zuzenekoan harritu ninduten taldearen amorrazioak eta jarrerak, Belenek oihukatzeke zein xuxurlatzeko daukan erregistro aldaketa gaitasun izugarriak, Mariaren indarrak eta kantuak ia axolagabeki *hit!* bihurtzeko erraztasunak.

Pégales fuego da taldearen lehen aldarria, “... y esnifa sus cenizas” esaldiarekin erritmo tribal, hardcore-punk ilun eta melodia grabe sarkorrarekin su hartzen du. *La de la ciudad* da erabateko

SEXPEARES

SEXPEARES

EL DROMEDARIO RECORDS

aldaketa: sarkorra, biharamuneko, malenkoniatsua eta oso-oso itsaskorra; *hit!* hutsa. *Soy torta*, haien kantutegian hain ohikoa den punk-poparen adibide azkar eta amorratua. *Espiral*, berriz, tonalitate desberdinak, gitarra ilunak eta erritmo bizia batzen dituen pieza. Eta *Capítulo final* urgentziatzeko punka ahots oso-oso melodikoarekin.

Kasetearen B aldean, ordez, oso koordinada desberdinetako musikarien kantuak bere egiteko ariketa egin digute: Bad Gyal-en *Fiebre* rock melodikoa; Putochinomaricon-en *Ojalá (te murieras)* punk melodikoa; Nosothrësh-en *Mis muñecas* pop itsaskorra; eta Luna Kiren *Voy a morir* punk erritmoko rock urbanoa. ●